

J. KNIFER, *Meandar u kutu*. Zagreb, Galerija suvremene umjetnosti

BIBL.: *Stambene i javne zgrade* (s I. Kordišem), Zagreb 1972; *Višestambene zgrade*, Zagreb 1986).

LIT.: J. Maroević, *Arhitektura u Hrvatskoj 1945–1985*, ibid., 1986, 196–199. — T. Odak, *Pregled stambene arhitekture u Hrvatskoj 1945–91*, ibid., 1989–91, 208–210. J. M. M.

KNEŽEVIĆ, JOKO (Ivan), slikar i kipar (Lokva-Rogoznica kraj Omiša, 23. VIII. 1907 – Split, 17. I. 1988). Završio Akademiju u Zagrebu 1939 (M. Tartaglia, J. Kljaković). Tijekom II. svj. r. u partizanima radi grafičku obradu tiska. Profesor na školi primijenjenih umjetnosti u Splitu. Uz štafelajno slikarstvo radi mozaike, intarzije, tapiserije, freske i skulpturu. Slika krajolike, mrtve prirode i portrete. Izveo nekoliko javnih spomenika (Mimice, Omiš i dr.), a osobito je važan ciklus portreta u mozaiku istaknutih ličnosti kulturnoga i javnoga života. Njegov je slikarski izraz pod utjecajem postimpresionizma, a potom i ekspresionizma. Priredio brojne samostalne izložbe u zemlji i inozemstvu (Zagreb, Split, Zadar, Rijeka, Beograd, New York, Pittsburgh).

LIT.: B. Pavlović, *Mozaici Joke Kneževića*, ČIP, 1958, 8. — G. Gamulin, *Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća*, II, Zagreb 1988. D. Kt.

KNEŽEVIĆ, MIKA, keramičarka (Zagreb, 3. III. 1942). Diplomirala na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu 1966. U keramičarski izraz unosi nove teme, oblikujući stare i zamišljene gradove (ciklus *Mali gradovi*). Samostalno izlagala u Zagrebu i Kutini. Bavi se grafičkim oblikovanjem. LIT.: T. Premierl, *Mali gradovi Mike Knežević*, ČIP, 1982, 12.

KNEŽEVIĆ, SNJEŠKA, povjesničarka umjetnosti (Zagreb, 9. XII. 1938). Studirala je povijest umjetnosti i germanistiku u Zagrebu i Münsteru; doktorirala u Zagrebu 1994 (Geneza »Lenucijeve potkove« u Zagrebu). Od 1960. surađuje na Radio-Zagrebu, na kojemu je urednik iz područja povijesti umjetnosti i kulture na III. programu do 1989. Piše studije i osvrtne o G. KNEŽEVIĆ, stambeni neboderi u Čazmanskoj ul. u Zagrebu

suvremenoj arhitekturi i urbanizmu. Napisala je eseje o A. Rieglu, H. Sedlmayru i M. Dvořáku i prevodila njihova djela.

BIBL.: *SOS za stari Zagreb*, Arhitektura, 1977, 160–161; *Za budućnost najstarijeg Zagreba*, ibid., 1980, 174–175; *Projekti po mjeri Zagreba*, ibid., 1980, 174–175; *Novo u ogulinskom opusu Mihajla Kranjca i Milana Čankovića*, ibid., 1981, 178–179; *Projekt spomenika na Petrovoj gori* (Acta architectonica), Zagreb 1981; *Estetizacija kao sredstvo i cilj*, Arhitektura, 1982, 180–181; *Projekt revitalizacije početka Tkaličeve i Radićeve ulice u Zagrebu* (Miroslava Begovića), ČIP, 1983, 6; *Vrijeme ladanja*, ŽU, 1985, 39–40; *Milan Lenčić, arhitekt i kućevlasnik*, ČIP, 1986, 7–8; *Mjesto Zrinskog trga u genezi zagrebačke »zelene potkove«*; *Radovi IPU*, 1987, 11; *Utemeljiteljska kultura – na primjeru reprezentativnih urbanih prostora Zagreba*, Peristil, 1988–89, 31–32; *Obnova Dubrovnika*, Dubrovnik 1988; *Regulatorna osnova Milana Lenčića za dio Zagreba od željezničke pruge do rijeke Save iz 1907*, Radovi IPU, 1992, 16; *Zrinjevac 1873–1993*, Zagreb 1993; *Akademijina palača i njezini trgovci*, Bulletin HAZU, 1994, 1. R.

KNEŽEVI VINOGRADI, gradić u Baranji. Na Dragojlovu brijegu potvrđeni su nalazi iz antike i iz perioda seobe naroda. — Od triju crkava najveća je kalvinska, pregrađena 1839; na zvoniku je imala strijelnice. Barokna parohijska crkva Vavedenja Bogorodice ima ikonostas s rezbarenim rokoko motivima. Kasnobarokna župna crkva Sv. Mihovila, sagrađena u prvoj pol. XIX. st. na mjestu starije kapele, ima inventar iz XIX. st. (bidermajerska voštana grupa *Sv. Trojstvo kruni Bl. Djevicu Mariju*).

LIT.: A. Horvat, *Pregled spomenika kulture u Baranji*, Arhitektura, 1951, 5–8. A. Ht.

KNEŽIĆ, JOSIP KAJETAN, vojni graditelj (Petrinja, 15. II. 1786 – Senj, 15. IX. 1848). Svršio pučku i »geometrijsku« školu u Petrinji, gdje je ušao (1802) u pukovnju Filipa Vukasovića, uz kojega je postao naš najbolji graditelj planinskih cesta (s popratnim objektima). U Dalmaciji se usavršio u građevinskoj struci. Regulirao rijeku Čikolu i Krku, projektirao isušenje močvara uz Cetinu. Znamenitu cestu od Obrovca do prijevoja Mali Halan (1045 m) gradio 1825–27, a nastavak do sela Sv. Rok u Lici 1827–31. Staru Jozefinsku cestu (1770–79) rekonstruirao do 1833; nova nastaje (1833–43) od Karlovca do Senja, koji je uz tu prometnicu znatno oživio. Nad Tounjčicom je izgradio jedinstven kameni most-vijadukt. Pod Vratnikom gradi klasicističku kapelu (Majorija) Sv. Mihovila i česmu Cesarsko vrilo, te svoju grobnicu s hrvatskim natpisom. U Senju obnavlja vodovod i klasicističku česmu na Cilnici (1845), a 1844–47. projektira i gradi cestu od Karlobaga preko Kubusa i Brušana do Gospića.

LIT.: S. Szavits-Nossan, *Stopedesetogodišnjica rođenja Josipa Kajetana Knežića*, Tehnički list, 1936, 13. i 14. — Isti, *Josip Kajetan Knežić 1786–1848*, Senjski zbornik, 1969–70, 4. A. Ht.

KNIEWALD, DRAGUTIN, liturgičar i povjesničar umjetnosti (Zagreb, 23. VII. 1889 – 5. V. 1979). Studirao u Rimu gdje doktorira iz filozofije (1911) i teologije (1913). Profesor Teološkog fakulteta u Zagrebu 1921–52. Glasoviti liturgičar, osobito je iscrpno istražio stari obred zagrebačke katedrale i s tim u vezi iluminirane zagrebačke kodekse. Studije o gotovo svim liturgijskim predmetima, s posebnim naglaskom na primjercima očuvanim u Hrvatskoj, ostale su uglavnom u rukopisu. Organizirao je prijenos Bašćanske ploče iz Jurandvora u Zagreb 1934.

BIBL.: *Naše gotičke pokaznice*, Croatia Sacra, 1936; *Zagrebački liturgijski kodeksi XI–XV stoljeća*, ibid., 1940; *Iluminacija i notacija zagrebačkih liturgijskih rukopisa*, Rad JAZU, 1944, 279; *Najstariji inventari zagrebačke katedrale*, Starine JAZU, 1951; *Feliks Petančić i njegova djela*, Beograd 1961; *Latinski rukopisi u Zagrebu*, u katalogu: *Minijatura u Jugoslaviji*, Zagreb 1964. Iv. Mat.

KNIFER, JULIJE, slikar (Osijek, 23. IV. 1924). Studirao na Akademiji u Zagrebu (1951–56). Suosnivač i član grupe »Gorgona« (1959), blizak